A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2011. március 3.*

A C-134/10. sz. ügyben,

az EUMSZ 258. cikk alapján kötelezettségszegés megállapítása iránt a Bírósághoz 2010. március 15-én,

az **Európai Bizottság** (képviselik: A. Nijenhuis és C. Vrignon, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

felperesnek

a **Belga Királyság** (képviselik: M. Jacobs és T. Materne, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen

benyújtott keresete tárgyában,

* Az eljárás nyelve: francia.

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: K. Lenaerts tanácselnök, R. Silva de Lapuerta, G. Arestis (előadó), J. Malenovský és T. von Danwitz bírák,

főtanácsnok: P. Cruz Villalón,
hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

tekintettel arra a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az Európai Bizottság a keresetében a Bíróságtól annak megállapítását kéri, hogy a Belga Királyság – mivel nem ültette át megfelelően az egyetemes szolgáltatásról, valamint az elektronikus hírközlő hálózatokhoz és elektronikus hírközlési szolgáltatásokhoz kapcsolódó felhasználói jogokról szóló, 2002. március 7-i 2002/22/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (egyetemes szolgáltatási irányelv) (HL L 108., 51. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 29. kötet, 367. o.) 31. cikkét – nem teljesítette az ezen irányelv és az EUMSZ 56. cikk rendelkezéseiből eredő kötelezettségeit.

Jogi háttér

Az uniós jog

2 Az egyetemes szolgáltatási irányelv (43) preambulumbekezdése értelmében:

„Jelenleg a tagállamok bizonyos továbbítási [»must carry«] kötelezettségeket rónak a rádió- és televízió-műsorok nyilvánosság számára történő közvetítését végző hálózatokra. A tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy a joghatóságuk alá tartozó vállalkozások számára arányos kötelezettségeket állapítsanak meg, jogos közrendi megfontolások alapján, de e kötelezettségeket csak akkor lehet megállapítani, ha ezek a tagállamok által a közösségi jognak megfelelően, egyértelműen meghatározott általános célok eléréséhez szükségesek, továbbá e kötelezettségeknek arányosaknak és átláthatóknak kell lenniük, valamint e kötelezettségeket rendszeres felülvizsgálatnak kell alávetni. A tagállamok által bevezetett továbbítási kötelezettségeknek ésszerűeknek kell lenniük, azaz egyértelműen meghatározott általános érdekű célok tükrében arányosaknak és átláthatóknak kell lenniük, és ezekhez szükség szerint az arányos díjazással kapcsolatos rendelkezés is fűzhető. Az ilyen továbbítási kötelezettségek között szerepelhet a kifejezetten a fogyatékkal élő felhasználók megfelelő hozzáférésének lehetővé tételére irányuló szolgáltatások továbbítása."

3 Az egyetemes szolgáltatási irányelv 31. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A tagállamok meghatározott rádióműsor- és televízióműsor-terjesztő szolgáltatások továbbítására vonatkozó, ésszerű továbbítási kötelezettségeket írhatnak elő a joghatóságuk alá tartozó, a nyilvánosság számára rádió- vagy televízió-műsorok

szétosztására [helyesen: rádió- vagy televízió-műsorok közvetítésére] szolgáló elektronikus hírközlő hálózatokat szolgáltató vállalkozások számára, abban az esetben, ha az ilyen hálózatok végfelhasználóinak jelentős hányada e hálózatokat használja a rádió- és televízió-műsorok vételének fő eszközeként. Ilyen kötelezettségek csak abban az esetben írhatók elő, ha ezek egyértelműen meghatározott közérdekű célok eléréséhez szükségesek, továbbá arányosak és átláthatók. A kötelezettségeket rendszeresen felül kell vizsgálni.

(2) Sem e cikk (1) bekezdése, sem [az elektronikus hírközlő hálózatokhoz és kapcsolódó eszközökhöz való hozzáférésről, valamint az azok összekapcsolásáról szóló, 2002. március 7-i] 2002/19/EK [európai parlamenti és tanácsi] irányelv (hozzáférési irányelv) 3. cikkének (2) bekezdése nem érinti a tagállamoknak azt a jogát, hogy az e cikkel összhangban tett intézkedések tekintetében szükség szerint megfelelő díjazást határozzanak meg, amennyiben ugyanakkor biztosítják, hogy – hasonló körülmények mellett – az elektronikus hírközlő hálózatokat szolgáltató vállalkozások között nem alkalmaznak diszkriminációt. Amennyiben díjazásról rendelkeznek, a tagállamok biztosítják, hogy ezt arányos és átlátható módon alkalmazzák."

A nemzeti szabályozás

4 A 2007. március 16-i törvénnyel (*Moniteur belge,* 2007. április 5., 19229. o.) módosított, a kétnyelvű Brüsszeli Fővárosi Régióban a műsorszóró hálózatokról és a műsorszolgáltatási tevékenységről szóló 1995. március 30-i törvény (*Moniteur belge,* 1996.

február 22., 3797. o., a továbbiakban: 1995. március 30-i törvény) 13. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A műsorszolgáltató a pluralizmus és a kulturális sokszínűség biztosítása érdekében köteles azok adásával egy időben és teljes egészében leadni a következő műsorokat:

– a Francia, illetve a Flamand Közösséghez tartozó közszolgálati műsorszolgáltatók által sugárzott televíziós műsorok;

– a Francia, illetve a Flamand Közösséghez tartozó minden egyéb olyan műsorszolgáltató szervezet által sugárzott televíziós műsor, amelyet a király a Conseil des ministres [miniszterek tanácsa] által megtanácskozott rendeletben kijelöl;

– a Németajkú Közösséghez tartozó közszolgálati műsorszolgáltató által sugárzott televíziós műsorok, amelyeket a király a Conseil des ministres által megtanácskozott rendeletben kijelöl. Az e törvény vonatkozásában hatáskörrel rendelkező miniszter az Intézet véleménye alapján meghatározza e sugárzás módozatait (adott esetben osztott csatorna útján)

– a Francia Közösség és a Flamand Közösség által engedélyezett regionális műsorszolgáltatók által sugárzott, a Brüsszeli Fővárosi Régióra irányuló televíziós műsorok, adáskörzetükre tekintettel.

A fenti bekezdésben felsorolt kötelezettségek szükségességét az Intézet rendszeres időközönként ellenőrzi. Ha az Intézet álláspontja szerint e kötelezettségek fenntartása már nem szükséges, ezt egyértelműen megállapítja a belga postai és távközlési ágazatok szabályozóinak jogállásáról szóló 2003. január 17-i törvény 34. cikkében említett éves jelentésében.

A miniszter az Intézet véleménye alapján előírhatja, hogy valamely műsorszolgáltató mentesüljön az e cikkben foglaltak alól.

Az e mentességben részesülni kívánó műsorszolgáltatónak olyan indokolt kérelmet kell benyújtania az Intézethez, amely igazolja az alábbi indokok közül legalább az egyiknek a fennállását:

a) a kötelezettségek teljesítése a műsorszolgáltató számára technikailag lehetetlen;

b) a hálózatnak nincs elég olyan végfelhasználója, aki a hálózatot a televíziós műsorok vételéhez elsődleges forrásként használná, és így a technikai lehetetlenség elhárításához szükséges befektetések eszközlése nem ésszerű.

Az Intézet legkésőbb hat héttel a kérelem kézhezvételét követően közli a véleményét a miniszterrel. E határidő nyugszik, ha az Intézet úgy véli, hogy a kérelmezőnek az információkat ki kell egészítenie.

Amennyiben a határidő lejártakor az Intézet nem közölte a véleményét a miniszterrel, úgy kell tekinteni, hogy az Intézet a miniszterrel kedvező véleményt közölt."

A pert megelőző eljárás

5 A Bizottság 2006. április 28-án a Belga Királyságnak felszólító levelet küldött, amelyben kifejezte kételyeit az 1995. március 30-i törvény eredeti változata 13. cikkének az egyetemes szolgáltatási irányelv 31. cikkének (1) bekezdésével, valamint az EK 49. cikkel való összeegyeztethetőségét illetően.

6 A Belga Királyság, miután a Bizottság által említett kifogásokat vitatta, a 2006. október 5-i levelében tájékoztatta az említett intézményt, hogy hamarosan sor kerül a Brüsszel Főváros régióban fennálló továbbítási kötelezettség kedvezményezettjei jogállásának a megadására vonatkozó rendszer felülvizsgálatára.

7 Miután a belga hatóságok közölték a 2007. március 16-i törvény által az 1995. március 30-i törvény 13. cikke tekintetében bevezetett módosításokat, a Bizottság a 2007. június 27-i kiegészítő felszólító levelében ismét kételyeit fejezte ki az új rendelkezéseknek az egyetemes szolgáltatási irányelv 31. cikkének (1) bekezdésével és az EK 49. cikkel valón összeegyeztethetőségét illetően. A Bizottság felhívta a Belga Királyságot, hogy az említett levél kézhezvételétől számított két hónapon belül tegye meg az észrevételeit.

8 A Belga Királyság a 2007. augusztus 1-jei levélben a válaszadásra nyitva álló határidő tekintetében kiegészítést kért, és bejelentette azon szándékát, hogy a felszólításra a kért módon kíván eljárni, adott esetben a jogszabályi háttér kiigazításával. Felhívta ugyanakkor a Bizottság figyelmét az intézményes rend belső nehézségeire. A Bizottság a válaszadásra nyitva álló határidőt 2007. október 29-ig meghosszabbította. A Bizottság elutasította az e határidő meghosszabbítására vonatkozóan 2007. október 26-án a Bizottsághoz intézett újabb kérelmet, amely ugyanazokra az indokokra hivatkozott.

9 A Bizottság a 2008. május 8-i levelében indokolással ellátott véleményt bocsátott ki, amelyben felhívta a Belga Királyságot, hogy a véleményben foglaltak teljesítéséhez szükséges intézkedéseket a kézhezvételtől számított két hónapon belül tegye meg.

10 A Belga Királyság a 2008. július 4-i levelében válaszolt, és azzal érvelt, hogy az új jogszabályok a közösségi jognak megfelelnek.

11 A Bizottság a 2008. december 1-jei kiegészítő véleményében, a C-250/06. sz., United Pan-Europe Communications Belgium és társai ügyben 2007. december 13-án hozott ítéletre (EBHT 2007., I-11135. o.) hivatkozva, megismételte azon állításait, amelyek szerint a belga szabályozás nem felel meg az ezen ítéletben felidézett, az átláthatóságra és a hátrányos megkülönböztetés tilalmára vonatkozó kritériumoknak.

12 A Belga Királyság a 2009. január 16-i levelében válaszolt a kiegészítő, indokolással ellátott véleményre azzal érvelve, hogy azt követően, hogy a Conseil d'État (államtanács) (Belgium) megsemmisítette a továbbítási kötelezettség kedvezményezett televízió-csatornáinak a kijelöléséről szóló miniszteri rendeleteket, semmilyen magán műsorszolgáltató nem rendelkezik e kötelezettség kedvezményezettjének jogállásával, és következésképpen e tagállam megfelelt az egyetemes szolgáltatási irányelv 31. cikke (1) bekezdésének.

13 A Bizottság, mivel nem találta meggyőzőnek a Belga Királyság válaszát, benyújtotta a jelen keresetet.

A keresetről

Az elfogadhatóságról

A felek érvei

14 A Belga Királyság álláspontja szerint a kereset három okból elfogadhatatlan.

15 Először is az egyetemes szolgáltatási irányelv 31. cikkének (1) bekezdése csak lehetőséget biztosít a tagállamok számára arra vonatkozóan, hogy továbbítási kötelezettségeket írjanak elő. Mivel azonban az EUMSZ 258. cikk csak a kötelezettségszegésre vonatkozik, a kötelezettségszegés megállapítása iránti eljárásnak a Bíróság előtti megindítására vonatkozóan az e cikkben előírt feltételek nem teljesülnek.

16 A jelen kereset továbbá tisztán hipotetikus. A Bizottság által megjelölt nemzeti rendelkezések ugyanis nem valósíthatnak meg kötelezettségszegést, mivel a Belga Királyság azokat ténylegesen nem alkalmazta. Az említett tagállam álláspontja szerint a továbbítási kötelezettség kedvezményezett televíziós csatornáinak a kijelölésére vonatkozó eljárás nem került alkalmazásra.

17 A Belga Királyság végezetül azzal érvel, hogy a Bizottság által a keresetében hivatkozott harmadik kifogás, amely szerint e tagállam nem írta körül azoknak a hálózati műsorszolgáltatóknak a továbbítási kötelezettségét, amelyeknek jelentős számú végfelhasználó az előfizetője, első alkalommal csupán a kereseti kérelemben került

említésre. Következésképpen a pert megelőző eljárás és az említett keresetlevél indokai nem azonosak, ami akadályozza az említett tagállamot a védekezésben.

18 A Bizottság erre válaszul azzal érvel, hogy a puszta tény, hogy a Belga Királyság az egyetemes szolgáltatási irányelv 31. cikke (1) bekezdésének rendelkezéseit a nemzeti jogába átültette, megcáfolja azt az érvet, amely szerint e rendelkezés csupán lehetőséget teremtett a tagállamok számára, és nem kötelezettséget írt elő. Ezenfelül azon érvet illetően, amely szerint a jelen kereset pusztán hipotetikus, meg kell állapítani, hogy az a körülmény, hogy az e rendelkezést átültető törvény nem kerül alkalmazásra, nem elég ahhoz, hogy e törvény az uniós joggal összhangba kerüljön.

19 A felszólítás, az indokolással ellátott vélemény és a keresetlevél indokai azonosságának a hiányát illetően a Bizottság azzal érvel, hogy az ilyen okokból fennálló elfogadhatatlanság csak az érintett kifogásra vonatkozik, nem pedig a kereset egészére Ez a kifogás mindenesetre már ugyanígy említésre került a kiegészítő felszólításban, az indokolással ellátott véleményben és a kiegészítő, indokolással ellátott véleményben, és a címének a módosítása a kifogás két része közül az egyiknek az elhagyására tekintettel az említett kifogás tárgyának a korlátozására utal, amely a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint megengedett.

A Bíróság álláspontja

20 Emlékeztetni kell arra, hogy a Bizottság a Belga Királysággal szemben azt kifogásolja, hogy az egyetemes szolgáltatási irányelv 31. cikkének nem megfelelő átültetése miatt e tagállam nem teljesítette az irányelvből eredő kötelezettségeit.

21 Amint a Belga Királyság megállapítja, az említett 31. cikk pusztán lehetőséget teremt a tagállamok számára arra, hogy televíziós csatornák továbbítására vonatkozó kötelezettséget írjanak elő. Kétségtelen azonban a jelen ügyben, hogy a belga szabályozás, pontosabban az 1995. március 30-i törvény 13. cikke első bekezdésének második francia bekezdése előírja egyes olyan csatornák kijelölését, amelyekre vonatkozóan a továbbítási kötelezettséget biztosítani kell. A Belga Királyság tehát az érvelésével ellentétben élt ezzel a lehetőséggel annál a ténynél fogva, hogy létezik ilyen, az egyetemes szolgáltatási irányelv 31. cikkét a nemzeti jogába átültető szabályozás. A Bizottság által előterjesztett kifogások többek közt arra vonatkoznak, hogy a Belga Királyság által alkalmazott ezen átültetés összeegyeztethető-e az uniós joggal.

22 Azt az érvet illetően, amely szerint a jelen kereset pusztán hipotetikus, mivel a Belga Királyság ténylegesen nem alkalmazta az 1995. március 30-i törvény 13. cikke első bekezdésének második francia bekezdését, mivel jelenleg egyetlen csatorna sem képezi tárgyát a továbbítási kötelezettségnek, elegendő annak megállapítása, hogy az ilyen körülmény az említett rendelkezést nem teheti az uniós joggal összeegyeztethetővé.

23 A pert megelőző eljárás és a kereset indokai azonosságának a hiányát érintően meg kell állapítani, hogy a Bizottság ténylegesen módosította a harmadik kifogásának a címét, és annak egyik részét elhagyta.

24 Egyrészt azonban a Bíróság már megállapította, hogy a peres eljárás során a jogvita tárgya korlátozható (lásd többek közt a C-221/04. sz., Bizottság kontra Spanyolország ügyben 2006. május 18-án hozott ítélet [EBHT 2006., I-4515. o.] 33. pontját és a C-148/05. sz., Bizottság kontra Írország ügyben 2007. június 17-én hozott ítélet 35. pontját).

25 Másrészt vitathatatlan, hogy a harmadik kifogásnak az a része, amelyet a keresetlevél fenntartott, feltűnik mind a kiegészítő felszólításban, mind pedig az indokolással ellátott véleményben és a kiegészítő, indokolással ellátott véleményben. A Belga Királyság ezért nem állíthatja jogosan, hogy az említett kifogás először a Bíróság előtti eljárásban kerül hivatkozásra, és hogy e tekintetben védekezési jogalapjait nem tudta hasznos módon előterjeszteni.

26 Következésképpen a fenti megfontolásokból következően a jelen keresetet elfogadhatónak kell nyilvánítani.

Az ügy érdeméről

A felek érvei

27 A Bizottság a keresetének alátámasztása végett három jogalapra hivatkozik.

28 Az első jogalapot a Bizottság arra alapítja, hogy a kérdéses nemzeti szabályozás nem tartalmaz egyértelműen meghatározott közérdekű célokat. A Bizottság álláspontja szerint e szabályozás e közérdekű célokat rendkívül homályos és általános módon említi, és a továbbítási kötelezettség kedvezményezett televíziós csatornáinak a kiválasztásához a nemzeti hatóságok által alkalmazott konkrét kritériumok nem kerülnek meghatározásra sem magában az említett szabályozásban, sem annak előkészítő dokumentumaiban.

29 Csak a kérdéses nemzeti szabályozás indokolása említi ugyanis, hogy a továbbítási kötelezettség kedvezményében részesíthető televíziós csatornák listájának összeállításakor pontosan meg kell határozni az e szabályozás által követett közérdekű célt. A Bizottság azonban emlékeztet arra, hogy a fent hivatkozott United Pan-Europe Communications Belgium és társai ügyben hozott ítéletet követően, amely ítélet éppen azt vizsgálta, hogy az EUMSZ 56. cikkel ellentétes-e az 1995. március 30-i törvény eredeti változatának 13. cikke, a Conseil d'État 2008. július 14-i ítélete megsemmisítette a továbbítási kötelezettség kedvezményezett televíziós csatornáit kijelölő, 2001. január 17-i miniszteri rendeletet, többek közt azzal az indokkal, hogy a hatóságok által alkalmazott kritériumok nem voltak előre ismertek.

30 A Bizottság a második kifogása keretében azt állítja, hogy a továbbítási kötelezettség kedvezményezettjei jogállásának a megadására irányuló eljárás, amelyet az 1995. március 30-i törvény 13. cikke első bekezdésének második francia bekezdése előír, nem felel meg az átláthatóság elvének.

31 Először is a Belga Királyság semmilyen kiegészítő információt nem szolgáltatott azokon az információkon felül, amelyek a 2001. december 17-i miniszteri rendelet elfogadására vonatkoznak. Így az átláthatóság és a jogbiztonság biztosításához szükséges minimumot biztosító objektív kritériumok hiányában a hatóságok jelentős mérlegelési jogkörrel rendelkeznek, amellyel esetlegesen önkényes módon is lehet élni.

32 A Bizottság ezt követően megállapítja, hogy az átláthatóság hiányát alátámasztja az is, hogy úgy tűnik, hogy a továbbítási kötelezettség a műsorszolgáltatókra vonatkozik, tehát meghatározatlan módon minden olyan televíziós csatornára, amelyet továbbítanak, és nem olyan csatornákra, amelyeket egyenként jelölnek ki a televíziós műsoraik alapján. A Bizottság a fent hivatkozott United Pan-Europe Communications Belgium és társai ügyben hozott ítéletre hivatkozva megállapítja, hogy az egyetemes szolgáltatási irányelv 31. cikkének (1) bekezdésében használt „meghatározott"

kifejezést úgy kell értelmezni, hogy a továbbítási kötelezettség kedvezményezettjének jogállása szigorúan azokra a televíziós csatornákra korlátozódik, amelyek műsorainak az általános tartalma alkalmas a javasolt közérdekű cél elérésére.

33 Végezetül az említett ítéletből következik, hogy azok a kritériumok, amelyek alapján a továbbítási kötelezettség kedvezményezettjének jogállását megadják, nem valósíthatnak meg hátrányos megkülönböztetést, és e jogállás megadása nem köthető ahhoz a követelményhez, hogy az adott vállalkozásnak a nemzeti területen kell székhellyel rendelkeznie. Márpedig a kérdéses nemzeti szabályozás szerint a továbbítási kötelezettség csak a Francia Közösség vagy a Flamand Közösséghez tartozó műsorszolgáltatók által sugárzott műsorokat érinti. A Bizottság ezért úgy véli, hogy a más tagállamok területén székhellyel rendelkező szervezetek konkrét igazolás nélküli kizárása nemcsak az EUMSZ 56. cikkel ellentétes hátrányosan megkülönböztető módon meghatározott és korlátozott terjedelme miatt, hanem az átláthatóság hiánya is fennáll, és emiatt a szabályozás sérti az egyetemes szolgáltatási irányelv 31. cikkét.

34 A Bizottság a harmadik kifogása keretében az egyetemes szolgáltatási irányelv 31. cikke hatályának a megsértésére hivatkozik. Az 1995. március 30-i törvény 13. cikkéből ugyanis az következik, az egyetemes szolgáltatási irányelv rendelkezései által előírtakkal ellentétben, hogy az olyan hálózati műsorszolgáltató, amelynek esetében nem jelentős azon végfelhasználók száma, akik e műsorszolgáltatót használják a rádiós és televíziós adások vételének fő eszközeként, főszabály szerint alanya a továbbítási kötelezettségnek, kivéve a miniszter által adott esetleges mentességet.

35 A Belga Királyság vitatja a neki felrótt kötelezettségszegés tényét.

36 E tagállam azzal érvel, hogy a jogszabályai által előírt, a továbbítási kötelezettség kedvezményezettei jogállásának megadására vonatkozó rendszer összeegyeztethető a szolgáltatásnyújtás szabadságával. E rendszer ugyanis csak azokra a belga műsorszolgáltatókra vonatkozik, amelyeknek a székhelye Brüsszel Főváros kétnyelvű régiójában található, a más tagállamban székhellyel rendelkező műsorszolgáltatókra pedig nem.

37 Az említett rendszer nem képez a más tagállamban székhellyel rendelkező műsorszolgáltatók hátrányára a nemzeti műsorszolgáltatóknak nyújtott előnyt, mivel a jogállást az érintett nemzeti műsorszolgáltatók által a Belga Közösség felé vállalt jelentős kötelezettségekért cserébe nyújtják. Ezenfelül a Belga Királyság álláspontja szerint a más tagállamban székhellyel rendelkező műsorszolgáltatók egyrészt nem kívánják vállalni azt a kötelezettséget, hogy a Brüsszeli Régióban továbbítsanak, mivel nem a brüsszeli televíziónézők a fő célközönségük, és másrészt a származási tagállamban részesülnek e kötelezettségben, valamint az 1995. március 30-i törvény 14. cikke értelmében a Brüsszeli Régióban való továbbítás szabadságában. Az említett műsorszolgáltatók ezenkívül más technikai eszközökkel is rendelkeznek a műsoraik továbbítására.

38 A Belga Királyság álláspontja szerint mindenesetre, amennyiben a továbbítási kötelezettség kedvezményezettjei jogállásának a megadására vonatkozó rendszer, amelyet a kérdéses nemzeti jogszabály vezetett be, a szolgáltatásnyújtás szabadsága korlátozásának tekintendő, azt közérdeken alapuló kényszerítő indok igazolja.

39 E rendszer ugyanis azon audiovizuális politika keretébe illeszkedik, amely annak lehetővé tételét célozza, hogy a televíziónézők hozzáférhessenek a közelükben üzemeltetett közszolgálati televízióhoz vagy a közszolgálati kötelezettségeket vállaló csatornákhoz. E politika célja a kábeltelevíziós műsorok plurális és kulturális jellegének a megőrzése, és annak biztosítása, hogy a pluralizmushoz valamennyi televíziónéző hozzáférhessen.

40 Ezenfelül az 1995. március 30-i törvény 13. cikkében előírt továbbítási kötelezettségeknek az egyetemes szolgáltatási irányelvvel való összeegyeztethetőségét illetően a Belga Királyság megállapítja, hogy e kötelezettségek csak a Francia és a Flamand Közösség, valamint az ezek közelében lévő közszolgálati műsorszolgáltatókat terhelik. E tagállam nem élt azzal a lehetőséggel, hogy más műsorszolgáltatókat is kijelöljön, így nem állítható vele szemben, hogy nem felelt meg a kötelezettségeinek.

41 Végezetül a Belga Királyság érvelése szerint a szabályozása által követett közérdekű célt egyértelműen meghatározza maga az 1995. március 30-i törvény, hiszen a pluralizmus és a kulturális sokszínűség biztosítására irányul, és a továbbítási kötelezettség kedvezményezettjei jogállásának a megadása egyértelmű és átlátható eljárás keretében történik, amelyet törvény határoz meg.

A Bíróság álláspontja

42 Először is meg kell állapítani, hogy egyes olyan csatornáknak a kijelölése, amelyek az 1995. március 30-i törvény 13. cikke alapján továbbítási kötelezettség tárgyát képezik, az EUMSZ 56. cikk értelmében a szolgáltatásnyújtás szabadságának a korlátozását képezi az egyes magán műsorszolgáltatók csatornáinak a miniszteri rendelet útján, ugyanezen nemzeti rendelkezés eredeti változata alapján történő kijelölését érintően, amint azt a Bíróság a fent hivatkozott United Pan-Europe Communications Belgium és társai ügyben hozott ítéletének 28–38. pontjában már megállapította.

43 A Bíróság ítélkezési gyakorlata értelmében az EUM-Szerződés által garantált valamely alapvető szabadság ilyen korlátozása akkor tekinthető indokoltnak, ha annak közérdeken alapuló kényszerítő oka van, és amennyiben alkalmas az általa kitűzött cél elérésének biztosítására, és nem lép túl az annak eléréséhez szükséges mértéken (a fent hivatkozott United Pan-Europe Communications Belgium és társai ügyben

hozott ítélet 39. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Az egyetemes szolgáltatási irányelv 31. cikkének (1) bekezdése ezek szem előtt tartásával teszi lehetővé a tagállamok számára, hogy ésszerű továbbítási kötelezettségeket írjanak elő arra az esetre, ha e kötelezettségek „egyértelműen meghatározott közérdekű célok eléréséhez szükségesek", és e bekezdés megköveteli, hogy a kötelezettségek „arányosak és átláthatóak" legyenek.

44 A jelen ügyben az 1995. március 30-i törvény 13. cikkében meghatározott cél a pluralizmus és a kulturális sokszínűség biztosítása. Márpedig a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata értelmében – amint azt a jelen ügyben a Bizottság is elismeri – a kultúrpolitika olyan közérdeken alapuló kényszerítő okot képezhet, amely indokolhatja a szolgáltatásnyújtás szabadságának korlátozását (lásd ebben az értelmében a fent hivatkozott United Pan-Europe Communications Belgium és társai ügyben hozott ítélet 41. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

45 A Bizottságban azonban kérdés merült fel az 1995. március 30-i törvény arányosságát – pontosabban a továbbítási kötelezettség által kedvezményezett csatornák kijelölésére vonatkozó eljárás és szempontok alkalmasságát – illetően.

46 A Belga Királyság megállapítja, hogy a hatóságai nem éltek azzal a lehetőséggel, hogy műsorszolgáltatókat jelöljenek ki a Francia és a Flamand Közösség közszolgálati műsorszolgáltatóin, valamint az ezek közelében lévő műsorszolgáltatókon kívül, és ezeket a jelen kötelezettségszegés megállapítása iránti kereset nem érinti.

47 E tekintetben ugyanis meg kell állapítani, hogy a Bizottság keresetlevelének összességéből, valamint különösen az 1995. március 30-i törvény 13. cikke első bekezdésének második francia bekezdésére, illetve a fent hivatkozott United Pan-Europe Communications Belgium és társai ügyben hozott, az e rendelkezést végrehajtó intézkedésnek az uniós joggal való összeegyeztethetőségére vonatkozó ítéletre tett számos

hivatkozásból az tűnik ki, hogy a jelen kereset terjedelme az ilyen magán műsorszolgáltatók műsorainak az említett 13. cikk első bekezdésének második francia bekezdése értelmében, rendeletben történő kijelölésére korlátozódik. A Bizottságnak az arra alapított érve tehát, hogy maga az 1995. március 30-i törvény 13. cikke első bekezdésének első francia bekezdése úgy rendelkezik, hogy a Francia vagy a Flamand Közösséghez tartozó közszolgálati műsorszolgáltatók által sugárzott televíziós programok a továbbítási kötelezettség körébe tartoznak, irreleváns, mivel ezen utóbbi rendelkezés a keresetlevélben nem képezi külön érvelés tárgyát, és ezért azt úgy kell tekinteni, mint amelyet a keresetlevél nem érint.

48 Hangsúlyozni kell azonban, hogy az 1995. március 30-i törvény 13. cikke az egyetemes szolgáltatási irányelv 31. cikkének átültetését célozza, és az első bekezdésének második francia bekezdése éppen ezen egyéb magán műsorszolgáltatóknak a továbbítási kötelezettség kedvezményezettjeiként történő kijelölését írja elő.

49 Amennyiben tehát az egyetemes szolgáltatási irányelv a nemzeti jogba való átültetésének a módja képezi a kötelezettségszegés megállapítása iránti kereset tárgyát, ellenőrizni kell, hogy az említett szabályozásnak maga a szövege utal-e az átültetés elégtelen vagy hibás jellegére (lásd ebben az értelemben a C-392/96. sz., Bizottság kontra Írország ügyben 1999. szeptember 21-én hozott ítélet [EBHT 1999., I-5901. o.] 59. és 60. pontját, a C-66/06. sz., Bizottság kontra Írország ügyben 2008. november 20-án hozott ítélet 59. pontját és a C-475/07. sz. Bizottság kontra Lengyelország ügyben 2009. február 12-én hozott ítélet 54. pontját).

50 Az első, arra alapított jogalapot érintően, hogy az 1995. március 30-i törvény 13. cikke nem tartalmaz egyértelműen meghatározott közérdekű célokat, emlékeztetni kell arra, hogy az egyetemes szolgáltatási irányelv 31. cikke (1) bekezdésének második

mondata szerint továbbítási kötelezettségek csak abban az esetben írhatók elő, ha ezek egyértelműen meghatározott közérdekű célok eléréséhez szükségesek, továbbá arányosak és átláthatók.

51 Az egyetemes szolgáltatási irányelv (43) preambulumbekezdése szerint ugyanis a tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy a joghatóságuk alá tartozó vállalkozások számára arányos kötelezettségeket állapítsanak meg, jogos közrendi megfontolások alapján, de e kötelezettségeket csak akkor lehet megállapítani, ha ezek a tagállamok által a közösségi jognak megfelelően, egyértelműen meghatározott általános célok eléréséhez szükségesek, továbbá e kötelezettségeknek arányosaknak és átláthatóknak kell lenniük, valamint e kötelezettségeket rendszeres felülvizsgálatnak kell alávetni.

52 Márpedig egyértelműen igaz, hogy az 1995. március 30-i törvény 13. cikkének első bekezdése előírja, hogy a műsorszolgáltató a pluralizmus és a kulturális sokszínűség biztosítása érdekében köteles azok adásával egy időben és teljes egészében leadni a Belga Közösséghez tartozó egyes műsorszolgáltatók televíziós műsorait. műsorokat. Ezenfelül, amint a Bíróság megállapította, az 1995. március 30-i törvény olyan közérdekű kulturális célt szolgál, amelynek az elérésére egyébként alkalmas (a fent hivatkozott United Pan-Europe Communications Belgium és társai ügyben hozott ítélet 42. és 43. pontja).

53 A Bíróság azonban az EUMSZ 56. cikk értelmezésének összefüggésében az 1995. március 30-i törvény korábbi változata 13. cikke első bekezdése második francia bekezdésének a kitűzött cél eléréséhez mért szükségességét érintően megállapította, hogy még ha a pluralizmus fenntartása kultúrpolitika címén a szólásszabadság alapvető jogához is kötődik, és ennélfogva a nemzeti hatóságok széles mérlegelési jogkörrel rendelkeznek e tekintetben, az e politika megvalósítását szolgáló intézkedésekből következő előírások semmiképpen sem lehetnek aránytalanok az említett célhoz képest, és azok alkalmazásának módszerei nem járhatnak hátrányos megkülönböztetéssel a más tagállamokból származókkal szemben (lásd a fent hivatkozott United

Pan-Europe Communications Belgium és társai ügyben hozott ítélet 44. pontját). Ezért a továbbítási kötelezettség kedvezményezett csatornájának a jogállása szigorúan csak azoknak a csatornáknak adható meg, amelyek műsorainak globális tartalma alkalmas a követett közérdekű cél megvalósítására (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott United Pan-Europe Communications Belgium és társai ügyben hozott ítélet 47. pontját, valamint a C-336/07. sz. Kabel Deutschland Vertrieb und Service ügyben 2008. december 22-én hozott ítélet [EBHT 2008., I-10889. o.] 42. pontját).

54 Meg kell állapítani, hogy a puszta említése egy olyan általános politikai célkitűzésnek, amelyhez egyébként semmilyen olyan további információ nem kapcsolódik, amely a műsorszolgáltatók számára lehetővé tenné annak előzetes meghatározását, hogy pontosan milyen természetű és terjedelmű feltételeknek és kötelezettségeknek kell megfelelniük a továbbítási kötelezettség kedvezményezettje jogállásának a kérelmezésekor, nem teszi lehetővé az e követelményeknek való megfelelést.

55 Következésképpen meg kell állapítani, hogy az 1995. március 30-i törvény 13. cikke első bekezdésének második francia bekezdése nem határozza meg egyértelműen a továbbítási kötelezettség kedvezményezett televízió-csatornáinak a kiválasztásához a nemzeti hatóságok által alkalmazott konkrét kritériumokat, és e rendelkezés ezért nem eléggé pontos annak biztosításához, hogy az ily módon kiválasztott csatornák azok legyenek, amelyek műsorainak a globális tartalma alkalmas a követett közérdekű cél megvalósítására.

56 Következésképpen a Bizottság által a keresetének alátámasztása végett hivatkozott első jogalap megalapozott.

57 A Bizottság a második jogalapja keretében a Belga Királysággal szemben azt kifogásolja, hogy az 1995. március 30-i törvény 13. cikke első bekezdésének második

francia bekezdésében a továbbítási kötelezettség kedvezményezettjei jogállásának megadására vonatkozóan előírt eljárás – tekintettel a jogállás megadásához alkalmazott kritériumok hiányára, az említett jogállásban részesülő televíziós csatornák meghatározásának a hiányára, valamint a belgiumi székhely feltétele egyértelműségének a hiányára – nem felel meg az egyetemes szolgáltatási irányelv 31. cikkének (1) bekezdéséből következő, az átláthatóságra vonatkozó elvnek.

58 Először is meg kell állapítani, hogy az 1995. március 30-i törvény 13. cikke kijelöli azokat a műsorszolgáltatókat, amelyeknek a műsoraira a továbbítási kötelezettség kiterjed. E cikk első bekezdésének második francia bekezdése minden olyan nem állami műsorszolgáltató szervezetet említ, amely a Francia és a Holland Közösséghez tartozik, és amelyet a király a Conseil des ministres által megtanácskozott rendeletben kijelöl.

59 E tekintetben meg kell állapítani, hogy az említett rendelkezés nem határoz meg semmilyen, az említett szervezetek műsorainak a továbbítási kötelezettség tárgyaként való kijelöléséhez a belga hatóságok által alkalmazott, objektív és előre ismert kritériumot. E rendelkezés ugyanis csak azt írja elő, hogy a király a Conseil des ministres által megtanácskozott rendeletben kijelöli e szervezetek közül azokat, amelyek e kötelezettség kedvezményezettjei.

60 E körülmények között a továbbítási kötelezettség kedvezményezettjei jogállásának a megadásához teljesítendő feltételek nem ismertek azon nem állami szervezetek számára, amelyek a továbbítási kötelezettség kedvezményezettjei lehetnek. Következésképpen az ilyen eljárás nem felel meg az egyetemes szolgáltatási irányelv 31. cikkének (1) bekezdése értelmében az átláthatóság elvének.

61 Ezenfelül az egyetemes szolgáltatási irányelv 31. cikke (1) bekezdésének első mondatából következik, hogy a tagállamok meghatározott rádióműsor- és televízióműsor-terjesztő szolgáltatások továbbítására vonatkozó továbbítási kötelezettségeket írhatnak elő az elektronikus hírközlő hálózatokat szolgáltató vállalkozások számára.

62 Ami azon csatornák meghatározottságát illeti, amelyek a továbbítási kötelezettség kedvezményezettjei lehetnek, a Bíróság már megállapította, hogy e rendelkezés szövegéből az következik, hogy a tagállamok kötelesek pontosan meghatározni, hogy mely csatornák részére adja meg az e kötelezettség kedvezményezettjeinek a jogállását (a fent hivatkozott Kabel Deutschland Vertrieb und Service ügyben ítélet 42. pontja).

63 A Bíróság továbbá megállapította, hogy e jogállás nem adható meg automatikusan az ugyanazon kereskedelmi műsorszolgáltató szervezet által sugárzott minden egyes televíziós csatornának, hanem annak megadásának azokra kell korlátozódnia, amelyek műsorainak globális tartalma alkalmas e cél megvalósítására (lásd a fent hivatkozott United Pan-Europe Communications Belgium ügyben hozott ítélet 47. pontját, valamint a fent hivatkozott Kabel Deutschland Vertrieb und Service ügyben hozott ítélet 42. pontját).

64 Márpedig az 1995. március 30-i törvény 13. cikke első bekezdésének második francia bekezdése szerint nem kizárt, hogy a király a továbbítási kötelezettség kedvezményezettjeiként a Francia és a Flamand Közösséghez tartozó nem állami műsorszolgáltatókat jelöl ki, így az e műsorszolgáltatók által sugárzott műsorokra automatikusan kiterjedne az említett kötelezettség, függetlenül azok műsorainak a globális tartalmától, illetve a kérdéses nemzeti szabályozás által követett jogszerű közérdekű cél elérésére való alkalmasságától.

65 Mindebből következően az 1995. március 30-i törvény 13. cikke első bekezdésének második francia bekezdése nem írja elő kellő egyértelműséggel, hogy a továbbítási kötelezettség kedvezménye csak meghatározott televíziós csatornáknak adható meg, amint azt az egyetemes szolgáltatási irányelv 31. cikkének (1) bekezdése megköveteli.

66 Végezetül emlékeztetni kell arra, hogy azok a kritériumok, amelyek alapján a továbbítási kötelezettség kedvezményezettjének jogállását megadják, nem alkalmazhatnak hátrányos megkülönböztetést. Ez különösen azt jelenti, hogy e jogállás megadása – sem jogilag, sem ténylegesen – nem köthető ahhoz a követelményhez, hogy az adott vállalkozásnak a nemzeti területen letelepedettnek kell lennie (a fent hivatkozott United Pan-Europe Communications Belgium és társai ügyben hozott ítélet 48. pontja).

67 E tekintetben – amint a Bizottság rámutat, anélkül hogy a Belga Királyság azt cáfolná – az 1995. március 30-i törvény 13. cikke első bekezdésének második francia bekezdéséből következő azon követelmény, amely szerint a nem állami műsorszolgáltatóknak a Belga Közösség területén kell lenniük, nem teszi lehetővé annak kizárását, hogy a továbbítási kötelezettség kedvezményezettjei jogállásának a megadása – jogilag vagy ténylegesen – megkívánja, hogy e műsorszolgáltatók Belgiumban székhellyel rendelkezzenek.

68 Meg kell állapítani mindenesetre, hogy az említett követelmény nem elég ahhoz, hogy teljesüljön az egyetemes szolgáltatási irányelv 31. cikkének (1) bekezdésében előírt átláthatósági feltétel. Az 1995. március 30-i törvény 13. cikke első bekezdésének második francia bekezdéséből ugyanis nem tűnik ki egyértelműen, hogy mekkora azon követelmény terjedelme, hogy a nem állami műsorszolgáltatóknak a Belga Közösségekhez kell tartozniuk ahhoz, hogy a továbbítási kötelezettség kedvezményezettjei lehessenek.

69 E tekintetben a Belga Királyság semmilyen pontosítással nem szolgál azt illetően, hogy mit ért a műsorszolgáltatóknak a Közösségeihez való tartozásán.

70 Következésképpen a Bizottság által keresetének alátámasztása végett hivatkozott második jogalap ugyancsak megalapozott.

71 A Bizottság harmadik jogalapja arra vonatkozik, hogy a Belga Királyság nem tartotta tiszteletben az egyetemes szolgáltatási irányelv 31. cikkének a hatályát, mivel az 1995. március 30-i törvény 13. cikke nem írta körül az azon elektronikus hírközlő hálózatokat szolgáltató vállalkozásokra háruló továbbítási kötelezettséget, amelyeknek jelentős számú végfelhasználó az előfizetője.

72 E törvény 13. cikke negyedik bekezdésének b) pontja lehetővé teszi a miniszter számára, hogy az Intézet véleménye alapján mentesítse a műsorszolgáltatót a továbbítási kötelezettség alól abban az esetben, ha nincs elég olyan végfelhasználója, aki a hálózatot a televíziós műsorok vételéhez elsődleges forrásként használná, és így a technikai lehetetlenség elhárításához szükséges befektetések eszközlése nem ésszerű.

73 Márpedig az egyetemes szolgáltatási irányelv 31. cikkének (1) bekezdéséből következő továbbítási kötelezettség csak akkor írható elő az elektronikus hírközlő hálózatokat szolgáltató vállalkozások számára, ha az ilyen hálózatok végfelhasználóinak jelentős hányada e hálózatokat használja a rádió- vagy televízió-műsorok vételének fő eszközeként.

74 E körülmények között meg kell állapítani, hogy az 1995. március 30-i törvény 13. cikke negyedik bekezdésének b) pontja nem ülteti át megfelelően az egyetemes szolgáltatási irányelv 31. cikkének (1) bekezdésében előírt feltételt. A belga hatóságok azon lehetősége ugyanis, hogy mentesítsék a továbbítási kötelezettség alól azokat a hálózatszolgáltató vállalkozásokat, amelyeknek nincs elég olyan végfelhasználója, aki e hálózatokat használja a televízió-műsorok vételének fő eszközeként, a mentesítés megtagadása esetén lehetővé teszi e hatóságok számára, hogy az említett vállalkozásokra nézve előírják e kötelezettségek teljesítését. Ezenfelül az érintett vállalkozásnak bizonyítania kell, hogy teljesülnek a mentesítés feltételei.

75 Mivel tehát az egyetemes szolgáltatási irányelv 31. cikkében előírt továbbítási kötelezettség csak olyan hálózati szolgáltató vállalkozások számára írható elő, amelyek esetében jelentős számú az olyan végfelhasználó, aki főként e hálózatokat használja, meg kell állapítani, hogy az 1995. március 30-i törvény 13. cikke negyedik bekezdésének b) pontja nem ülteti át megfelelően az egyetemes szolgáltatási irányelv 31. cikkének (1) bekezdését.

76 Következésképpen meg kell állapítani, hogy a Bizottság által a keresetének alátámasztása végett hivatkozott harmadik jogalap megalapozott.

77 A fentiekből következően tehát a Belga Királyság – mivel nem ültette át megfelelően az egyetemes szolgáltatási irányelv 31. cikkét – nem teljesítette az említett irányelv, valamint az EUMSZ 56. cikk rendelkezéseiből eredő kötelezettségeit.

A költségekről

78 Az eljárási szabályzat 69. cikkének 2. §-a alapján a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Mivel a Bizottság kérte a Belga Királyság költségek viselésére való kötelezését, és ez utóbbi pervesztes lett, őt kell kötelezni a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

1) A Belga Királyság – mivel nem ültette át megfelelően az egyetemes szolgáltatásról, valamint az elektronikus hírközlő hálózatokhoz és elektronikus hírközlési szolgáltatásokhoz kapcsolódó felhasználói jogokról szóló, 2002. március 7-i 2002/22/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (egyetemes szolgáltatási irányelv) 31. cikkét – nem teljesítette az említett irányelv, valamint az EUMSZ 56. cikk rendelkezéseiből eredő kötelezettségeit.

2) A Bíróság a Belga Királyságot kötelezi a költségek viselésére.

Aláírások